

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดการนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคก้าวไกลมีวิธีดำเนินการวิจัยดังรายละเอียดต่อไปนี้

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) การสังเกต (Observation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Method) เพื่อประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล เป็นการเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ดังนี้

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการจัดการนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคก้าวไกล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) การสังเกต (Observation) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Method)

โดยสัมภาษณ์ นายกรุณพล เทียนสุวรรณรองโฆษกพรรคก้าวไกล และนายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร แกนนำพรรคก้าวไกล ในประเด็น ดังนี้

- 1) ประเด็นเรื่องการจัดการการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมืองที่รวมถึงจุดยืนและนโยบายของพรรคที่ก้าวไกลเป็นแบบใด
- 2) ประเด็นเรื่องการจัดการการใช้แนวคิดผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดของพรรคก้าวไกลในการสื่อสารกับประชาชนแบบใด
- 3) พรรคก้าวไกลมีการจัดการการใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารกับประชาชนแต่ละช่วงวัยอย่างไร

สัมภาษณ์ผู้สมัครที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง 3 เขตของจังหวัดจันทบุรี เนื่องจากพื้นที่จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่หลากหลายทางภูมิประเทศ และจากผลการเลือกตั้งในครั้งที่ผ่านๆมามีความหลากหลาย เช่น ในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ.2548 (6 กุมภาพันธ์ 2548) พรรคไทยรักไทย ชนะในการเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 3 เขต ในการเลือกตั้งทั่วไปพ.ศ.2550 (23 ธันวาคม 2550) พรรคประชาธิปัตย์ ชนะในการเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 3 เขต และหลังจากมีการรัฐประหารเกิดขึ้นในประเทศไทย ในการเลือกตั้งทั่วไปพ.ศ.2562 (24 มีนาคม

2562) พรรคนาคต ขณะในการเลือกตั้งในจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 3 เขต จนมาถึงการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2566 มีการเปลี่ยนผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง เนื่องจากบางท่านย้ายพรรคที่สังกัด แต่ก็เกิดปรากฏการณ์ พรรคก้าวไกล ขณะเลือกตั้งทั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบบแบ่งเขต ทั้ง 3 เขตในจังหวัดจันทบุรี มีการลงพื้นที่ของแกนนำพรรคอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจในการเลือกศึกษาในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีในการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยจึงทำการสัมภาษณ์สมาชิกผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี ทั้ง 3 เขตในประเด็น ดังนี้

1) ประเด็นเรื่องการจัดการการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมืองที่รวมถึงจุดยืนและนโยบายของพรรคเป็นอย่างไร

2) พรรคก้าวไกลมีการจัดการการใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารกับประชาชนแต่ละช่วงวัยอย่างไร และสัมภาษณ์หรือสอบถามผู้ที่ชื่นชอบ ติดตาม และเลือกพรรคก้าวไกลในการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566 ในประเด็น ดังนี้

- 1.ทำไมถึงเลือกก้าวไกล มีแนวคิดใด หรือสิ่งใดที่ทำให้ท่านตัดสินใจเลือกหรือชื่นชอบ
- 2.ท่านคิดว่าแกนนำพรรคมีผลต่อการตัดสินใจเลือกพรรคก้าวไกลหรือไม่
- 3.ท่านติดตามสื่อใดบ้างของพรรคก้าวไกล และมีความถี่ในการรับชมหรือมีส่วนร่วมอย่างไร
- 4 จุดยืนของพรรคก้าวไกลมีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนของท่านหรือไม่อย่างไร

3.1.2 แหล่งข้อมูลประเภทเนื้อหา (Content Analysis)

ในการศึกษาการจัดการนวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคก้าวไกล มีการศึกษาข้อมูลประเภทเนื้อหา จากเอกสาร งานวิจัย บทความต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการวิเคราะห์จากบทสัมภาษณ์ และแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ได้รับการนิยามใน พ.ศ. 2566 คือ แพลตฟอร์มสื่อออนไลน์ Facebook, Tiktok, Twitter, Instagram, Youtube, Line โดยมีประเด็น ดังนี้

1) ประเด็นเรื่องการจัดการการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมืองที่รวมถึงจุดยืนและนโยบายของพรรคก้าวไกล โดยศึกษาวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมือง

2) ประเด็นเรื่องการจัดการการใช้แนวคิดผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดของพรรคก้าวไกลในการสื่อสารที่มีต่อประชาชน อย่างไร โดยศึกษาผ่านแนวคิดและทฤษฎีผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดหรือผู้นำทางความคิด รวมถึง ทฤษฎีบุคลิกภาพ นำมาวิเคราะห์

3) พรรคก้าวไกลมีการจัดการการใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารกับประชาชนแต่ละช่วงวัยอย่างไร โดยวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีการสื่อสารและทฤษฎีหรือแนวคิดเรื่องเจเนอเรชันและการใช้สื่อออนไลน์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Method) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ แพลตฟอร์ม Facebook, Tiktok, Twitter, Instagram, Youtube, Line โดยมีแนวคำถาม ดังนี้

1) ประเด็นเรื่องการจัดการการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมืองที่รวมถึงจุดยืนและนโยบายของพรรคที่ศึกษาวิเคราะห์ผ่านทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมือง

2) ประเด็นเรื่องการจัดการการใช้แนวคิดผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดของพรรคก้าวไกลในการสื่อสารที่มีต่อประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปพ.ศ.2566อย่างไร โดยศึกษาผ่านแนวคิดและทฤษฎีผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดหรือผู้นำทางความคิด รวมถึง ทฤษฎีบุคลิกภาพ นำมาวิเคราะห์

3) พรรคก้าวไกลมีการจัดการการใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารกับประชาชนแต่ละช่วงวัยอย่างไรในการเลือกตั้งทั่วไปพ.ศ.2566อย่างไร วิเคราะห์ผ่านทฤษฎีการสื่อสารและทฤษฎีหรือแนวคิดเรื่องเจเนอเรชันและการใช้สื่อออนไลน์

3.2.1 วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ใช้ทฤษฎีการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมือง ทฤษฎีผู้ทรงอิทธิพลทางความคิด ทฤษฎีเจเนอเรชัน และทฤษฎีสื่อออนไลน์ และเก็บรวบรวมข้อมูลในด้านการสื่อสารทางการเมืองของพรรคก้าวไกลจากอินเทอร์เน็ต แบ่งเป็นช่วงหาเสียงเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้ง แพลตฟอร์มสื่อออนไลน์ Facebook, Tiktok, Twitter, Instagram, Youtube, Line ของแกนนำพรรคก้าวไกล

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบบันทึกข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ใช้ทฤษฎีการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมือง ทฤษฎีผู้นำความคิดหรือผู้ทรงอิทธิพลทางความคิด แนวคิดเรื่องเจเนอเรชันและทฤษฎีสื่อออนไลน์ จัดทำบันทึกวิเคราะห์จากเนื้อหาในการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มดังนี้ Facebook, Tiktok, Twitter, Instagram, Youtube, Line เพื่อให้ได้ผลการศึกษาจากแบบบันทึกทางเอกสารข้อมูลอินเทอร์เน็ต

ขั้นตอนที่ 3 นำผลจากการวิเคราะห์และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมากำหนดในการออกแบบคำถามเพื่อนำไปสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลเนื้อหาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์

ขั้นตอนที่ 4 เก็บข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์แกนนำพรรคก้าวไกลและส.ส.จันทบุรี พรรคก้าวไกลทั้ง 3 เขต รวมถึงประชาชนที่ชื่นชอบและติดตามพรรคก้าวไกล หรือที่เรียกว่า "ด้อมส้ม" มาตีความและวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า นำผลที่ได้มาตอบคำถามการวิจัย

3.2.2.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล		
คำถามการวิจัย	วิธีในการวิจัย	แหล่งข้อมูล
1. พรรคก้าวไกลมีการจัดการการสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมืองกับประชาชนแบบใด ทฤษฎีที่ใช้ : ทฤษฎีสื่อสารอุดมการณ์ทางการเมือง	- แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) - การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Method) - การสังเกต(Observation)	- แกนนำพรรคก้าวไกล, ส.ส.จันทบุรี - วิเคราะห์บทสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาผ่านสื่อออนไลน์(FB,TT,TW) - แกนนำพรรคก้าวไกล, ส.ส.จันทบุรี
2. พรรคก้าวไกลมีการจัดการการใช้แนวคิดผู้ทรงอิทธิพลทางความคิดกับการสื่อสารที่มีต่อประชาชนอย่างไร ทฤษฎีที่ใช้ : ทฤษฎีผู้นำหรือผู้ทรงอิทธิพลทางความคิด	- แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) - การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Method) - การสังเกต(Observation)	- แกนนำพรรคก้าวไกล, ด้อมส้ม - วิเคราะห์บทสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาผ่านสื่อออนไลน์(FB,TT,TW) - แกนนำพรรคก้าวไกล - สื่อออนไลน์
3. พรรคก้าวไกลมีการจัดการการใช้สื่อออนไลน์ในการสื่อสารกับประชาชนแต่ละช่วงวัยอย่างไร ทฤษฎีที่ใช้ : ทฤษฎีสื่อสังคมออนไลน์และทฤษฎีเจเนอเรชั่น	- แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) - การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Method) - การสังเกต(Observation)	- แกนนำพรรคก้าวไกล, ด้อมส้ม - วิเคราะห์บทสัมภาษณ์ วิเคราะห์เนื้อหาผ่านสื่อออนไลน์ (FB,TT,TW,IG,Line,YT) - แกนนำพรรคก้าวไกล, ส.ส.จันทบุรี - สื่อออนไลน์

ตารางที่ 3 ตารางการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1. นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารบทความ งานวิจัย แนวคิดและทฤษฎี หนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้อง มาเป็นกรอบในการออกแบบคำถามเชิงลึกในการสัมภาษณ์

3.2.2.2. ดำเนินการนัดหมายแหล่งข้อมูลเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก

3.2.2.3. ดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการจดบันทึกและการบันทึกภาพและเสียง

3.2.2.4. ดำเนินการถอดคลิปเสียงเพื่อความครบถ้วนของข้อมูล

3.2.2.5. ดำเนินการวิเคราะห์การจัดการการสื่อสารทางการเมืองบนสื่อสังคมออนไลน์ของพรรคก้าวไกล โดยมีทฤษฎีที่กำหนด เป็นกรอบในการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

3.2.2.6. นำผลการสัมภาษณ์เชิงลึกและผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารทางสื่อสังคมออนไลน์ มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวมยิ่งขึ้น

หมายเหตุ ในระหว่างเก็บข้อมูลจากบุคคลได้มีการทำการเก็บรวบรวมเอกสาร เนื้อหาผ่านสื่อออนไลน์ Facebook, Tiktok, Twitter, Instagram, Youtube, Line ผ่านแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลและมีการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล(Methodological triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆกันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วยสอบข้อมูลสามเส้าด้านวิธีการเป็นการตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากวิธีการเก็บข้อมูล 3 วิธีที่ต่างกันแล้วจะได้ผลเหมือนเดิม เช่น ใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์ และการใช้เอกสาร ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มานำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analysis Description) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย